

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ ПОРТУГАЛ О ЗАПОШЉАВАЊУ ЧЛАНОВА ПОРОДИЦЕ ДИПЛОМАТСКОГ И КОНЗУЛАРНОГ ОСОБЉА

Члан 1.

Потврђује се Споразум између Републике Србије и Републике Португал о запошљавању чланова породице дипломатског и конзуларног особља, потписан у Лисабону, 5. фебруара 2014. године, у оригиналу на српском, португалском и енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума у оригиналу на српском језику гласи:

СПОРАЗУМ
ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ ПОРТУГАЛ
О ЗАПОШЉАВАЊУ ЧЛАНОВА ПОРОДИЦЕ
ДИПЛОМАТСКОГ И КОНЗУЛАРНОГ ОСОБЉА

Имајући у виду савремене токове и потребе у дипломатским односима, а у циљу обезбеђивања права члановима породице особља дипломатских и конзуларних представништава, који се баве плаћеним послом;

У жељи да дозволе, на основу реципроцитета, члановима породице особља дипломатских и конзуларних представништава једне од страна који се налазе у службеном својству на територији друге стране, да се несметано баве плаћеним послом, Република Србија и Република Португал (у даљем тексту: „Стране”) сагласили су се о следећем:

Члан 1.

Општи термини

За потребе овог споразума:

- 1) „Члан дипломатског или конзуларног представништва” означава сваког запосленог земље именована у дипломатском или конзуларном представништву у земљи пријема који није држављанин или нема стално настањење у земљи пријема;
- 2) „Члан породице” означава лице које је земља пријема прихватила као такво и које живи у заједничком домаћинству са чланом дипломатског или конзуларног представништва. У „чланове породице” убрајају се:
 - a) супружници или партнери који имају законски равноправан статус у земљи именована;
 - b) нежењени синови и неудате кћери, званично пријављени у складу са законом сваке од земаља; и
 - c) нежењена и неудата деца са физичким или металним инвалидитетом, без обзира на старосну доб;
- 3) „Релевантне конвенције” означава Бечку конвенцију о дипломатским односима од 18. априла 1961, Бечку конвенцију о конзуларним односима од 24. априла 1963. године или било који други инструмент о привилегијама и имунитетима који се примењује.

Члан 2.

Предмет споразума

1. Чланови породице који живе у истом домаћинству са члановима особља дипломатског или конзуларног представништва Републике Србије у Републици Португал као и Републике Португал у Републици Србији могу, на основу реципроцитета, да се баве плаћеним пословима у земљи пријема под истим условима као и држављани те земље, након што прибаве неопходно одобрење, у складу са одредбама закона земље пријема и овог споразума.
2. Ако се ради о пословима за које су неопходне одређене квалификације, члан породице мора имати такве квалификације и испуњавати услове предвиђене за то у земљи пријема.

3. Одобрење се може ускратити у случајевима када се, из разлога безбедности, спровођења јавног реда или очувања националних интереса државе или јавне администрације, могу запошљавати само држављани земље пријема.

4. Земља пријема може, у свако доба, ускратити или одузети одобрење за бављење плаћеним послом, уколико члан породице не поштује законе земље пријема.

Члан 3.

Процедуре

1. Захтев за издавање одобрења за бављење плаћеним пословима подноси, у име члана породице, дипломатско представништво земље именована министарству спољних послова земље пријема. У захтеву се мора навести степен сродства које постоји између члана породице и члана дипломатског или конзуларног представништва који га издржава као и плаћена делатност којом би се бавио.

2. Процедуре које следе након тога би требало да члану породице омогуће да се што пре запосли.

3. Министарство спољних послова земље пријема ће одмах и званично обавестити амбасаду да је члан породице добио одобрење да се бави плаћеном делатношћу.

4. У случају када члан породице жели да пронађе друго запослење пошто је добио одобрење да се бави плаћеним послом на основу овог споразума, он ће поново поднети захтев за добијање одобрења преко дипломатског представништва.

Члан 4.

Имунитет од грађанског и управног судства

1. Чланови породице неће уживати имунитет у односу на све оно што произилази из плаћене делатности којом се баве а што подлеже грађанском или управном поступку у земљи пријема.

2. У случајевима из става 1. овог члана, земља именована ће се одрећи имунитета од извршења сваке пресуде у односу на члана породице под условом да то извршење не угрожава неповредивост његове/њене личности или пребивалишта у складу са релевантним конвенцијама.

Члан 5.

Имунитет од кривичног судства

1. Када се ради о члановима породице који уживају имунитет од кривичног судства земље пријема у складу са релевантним конвенцијама, земља именована ће се одрећи имунитета члана породице о коме је реч у кривичном поступку који се води у земљи пријема у погледу сваког чињења или нечињења које проистекне из бављења плаћеном делатношћу, осим у посебним случајевима када земља именована сматра да би такво одрицање могло бити противно њеним интересима.

2. Одрицање од имунитета у кривичном поступку се неће сматрати одрицањем од имунитета од извршења казне за које ће бити потребно посебно одрицање. У таквим случајевима, земља именована ће озбиљно размотрити могућност одрицања од имунитета од извршења.

Члан 6.

Порески систем и систем социјалног осигурања

У складу са релевантним конвенцијама или било којим другим међународним инструментом који се примењује, чланови породице који се баве плаћеним пословима у земљи пријема подлежу пореском систему и систему социјалног осигурања земље пријема у вези са свим питањима која се тичу њиховог бављења плаћеним пословима у тој држави.

Члан 7.

Важење одобрења

1. Члан породице се може бавити плаћеним пословима од доласка члана дипломатског или конзуларног представништва у земљу пријема до одласка истог или по истеку разумног периода након тога.
2. Бављење плаћеним послом одобрено на основу одредби овог споразума не омогућава члановима породице о којима је реч да наставе да бораве у земљи пријема нити да наставе да се баве тим активностима или да почну да се баве било којим другим плаћеним послом у земљи пријема, након истека важења одобрења.
3. Одобрење за бављење плаћеним послом престаје да важи у случају раздвајања или развода или престанка заједничког живота у случају нежењене или неударе деце.

Члан 8.

Признање диплома

Овај споразум се не односи на признавање диплома, оцена или студија између две земље.

Члан 9.

Решавање спорова

Свако неслагање или спор који проистиче из тумачење и примене овог споразума решаваће се дипломатским путем и уз обострану сагласност.

Члан 10.

Измене и допуне

1. Измене и допуне овог споразума се могу вршити на основу међусобне писмене сагласности Страна.
2. Измене и допуне ступају на снагу на основу одредби члана 12. овог споразума.

Члан 11.

Трајање и престанак важења

1. Овај споразум се закључује на неодређено време.
2. Свака страна може раскинути овај споразум, у свако доба, писменим обавештавањем друге стране, дипломатским путем, о намери да раскине овај споразум.
3. Овај споразум престаје да важи три месеца након датума пријема тог обавештења.

4. Стране се обавезују да ће примењивати овај споразум у доброј вери и мењати га када је то потребно, у складу са потребама и интересима обе стране.

Члан 12.

Ступање на снагу

Овај споразум ступа на снагу 30. (тридесетог) дана након датума пријема последњег обавештења у коме стране обавештавају једна другу, писменим путем и дипломатским каналима, о испуњењу свих унутрашњих уставних и законских процедура за ступање на снагу овог споразума.

Стране су, у доброј вери, потписале овај споразум.

Сачињено у Лисабону, на дан 5. фебруар 2014. године, у два оригинала, сваки на српском, португалском и енглеском језику, при чему су сви текстови једнако веродостојни. У случају различитог тумачења, меродаван је текст на енглеском језику.

ЗА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ

Мирко Стефановић
изванредни и опуномоћени амбасадор
Републике Србије у Републици Португалу

ЗА РЕПУБЛИКУ ПОРТУГАЛ

Ана Мартињо
генерални секретар
Министарства спољних послова

Члан 3.

Орган надлежан за спровођење овог споразума је Министарство спољних послова.

Члан 4.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о потврђивању Споразума између Републике Србије и Републике Португал о запошљавању чланова породице дипломатског и конзуларног особља, садржан је у члану 99. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије, којим је прописано да Народна скупштина потврђује међународне уговоре када је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ПОТВРЂИВАЊЕ СПОРАЗУМА

Област запошљавања чланова породица дипломатског и конзуларног особља две земље до сада није била правно регулисана. Постоји обострани интерес за регулисање овог питања.

Споразумом се на реципрочној основи између две државе, регулише запошљавање чланова породице дипломатског и конзуларног особља.

Поступак запошљавања чланова породице дипломатског и конзуларног особља државе именована покреће се тако што дипломатско представништво у име члана породице подноси званичан захтев за запошљавање Министарству спољних послова земље пријема, уз навођење степена сродства које постоји између члана породице и члана дипломатског или конзуларног представништва који га издржава и плаћене делатности којом би се бавио. Процедуре које уследе након тога би требало да омогуће члану породице да се што пре запосли, након чега Министарство спољних послова земље пријема обавештава амбасаду државе именована о одобрењу у вези са захтевом за обављање плаћене делатности.

У случају да издржавани члан породице ужива имунитет од грађанске и управне јурисдикције државе пријема, неће уживати имунитет у односу на поступање или пропуст из садржине плаћене делатности коју обавља, а што подлеже грађанском или управном поступку у земљи пријема.

Када члан породице ужива имунитет од кривичног судства земље пријема, неће уживати имунитет у кривичном поступку који се води у земљи пријема у погледу сваког чињења или нечињења које проистекне из бављења плаћеном делатношћу, осим у посебним случајевима када држава именована сматра да би такво одрицање могло бити противно њеним интересима.

Одрицање од имунитета у кривичном поступку неће се сматрати одрицањем од имунитета од извршење казне за коју ће бити потребно посебно одрицање. У таквим случајевима, држава именована ће озбиљно размотрити могућност одрицања од имунитета од извршења.

Дозвола за запошљавање у складу са овим споразумом, престаће да важи услед службеног престанка функције члана дипломатског или конзуларног представништва, или по истеку разумног периода након одласка из земље пријема члана особља, у случају раздвајања или развода са чланом дипломатског или конзуларног представништва, или услед престанка заједничког живота невенчане деце са чланом дипломатског или конзуларног особља.

Последњих година је постала уобичајена међународноправна пракса закључивања билатералних споразума којима се на реципрочној основи регулише запошљавање чланова породице запослених у дипломатско-конзуларним представништвима или мисијама при међународним владиним организацијама. Друга сврха ових споразума је да се поменутом кругу лица

ограниче привилегије и имунитети када су у питању активности везане за обављање плаћених делатности, који би им иначе припадали према бечким конвенцијама о дипломатским и конзуларним односима.

У савременим условима живота све је чешћа појава да у многим земљама супружници одбијају да напусте свој посао да би пратили у иностранство брачног или ванбрачног партнера који је члан особља дипломатско–конзуларног представништва или мисије при међународним владиним организацијама. Ова чињеница навела је многе државе, односно њихова министарства спољних послова да пронађу правни начин да реше овај проблем својих запослених. Основни циљ је очување нормалног породичног живота дипломатско-конзуларних представника и држање породице на окупу, уз задовољење професионалних и економских предуслова за функционисања тих породица. Ефекти рада дипломатско–конзуларних представника у случају раздвојених породица несумњиво су мањи од радног учинка оних дипломатско-конзуларних представника који раде у окружењу својих породица које се налазе са њима у држави службовања.

III. ПРОЦЕНА ПОТРЕБНИХ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење Закона о потврђивању Споразума између Републике Србије и Републике Португал о запошљавању чланова породице дипломатског и конзуларног особља није потребно обезбеђивање средстава у буџету Републике Србије.